

Kjørehesten

Nr. 2 og 3 - 2011

FKF 30 år

Foreningen til Kjørehestens Fremme

Foreningen til kjørehestens fremme

STYRET I FORENINGEN TIL KJØREHESTENS FREMME

Leder:

Bjørn K. Høie, Trøgstadveien 325, 1814 Askim. Mobil 911 18 388
vognhus@online.no

Nestleder/sekretær:

Dag Præsterud, Nymogata 4, 3340 Åmot. Tlf. 32 78 40 14
dag-pra@online.no

Kasserer:

Ann Karin Løvås, Sørli, 2032 Maura. Tlf. 41 44 60 64
arne.karin@c2Lnet

Rep.:

Per Ivar Langhelle, Bjørnsrud, 2030 Nannestad. Tlf. 63 99 79 16
pil479@hotmail.com

Rep.:

Jørgen Larsen, Fetveien 1175, 1903 Gan. Tlf. 913 09 369

Vararep.:

Magne Sletner, 1816 Skiptvet

Vararep.:

Linn Wåler Rønning, Oslo

KJØREHESTEN utgis av Foreningen Til Kjørehestens Fremme og kommer ut i mars, mai, oktober og desember.

ISSN 1890-7342

Redaktør: Bjørn K. Høie, Mobil 911 18388

vognhus@online.no

Design/trykk: Allprofil AS, Mysen

Opplag: 150

Pris: Kr 50,-

Kontingent: kr. 300,- enkeltmedl.

kr. 400,- familiemedl.

kr. 500,- lag, firma, institusjon

Kontonr.: 1602 50 45118

Redaksjonen gjør oppmerksom på at den og styret ikke nødvendigvis deler det syn som måtte fremkomme i artikler eller annonser i bladet.

Kjære medlem

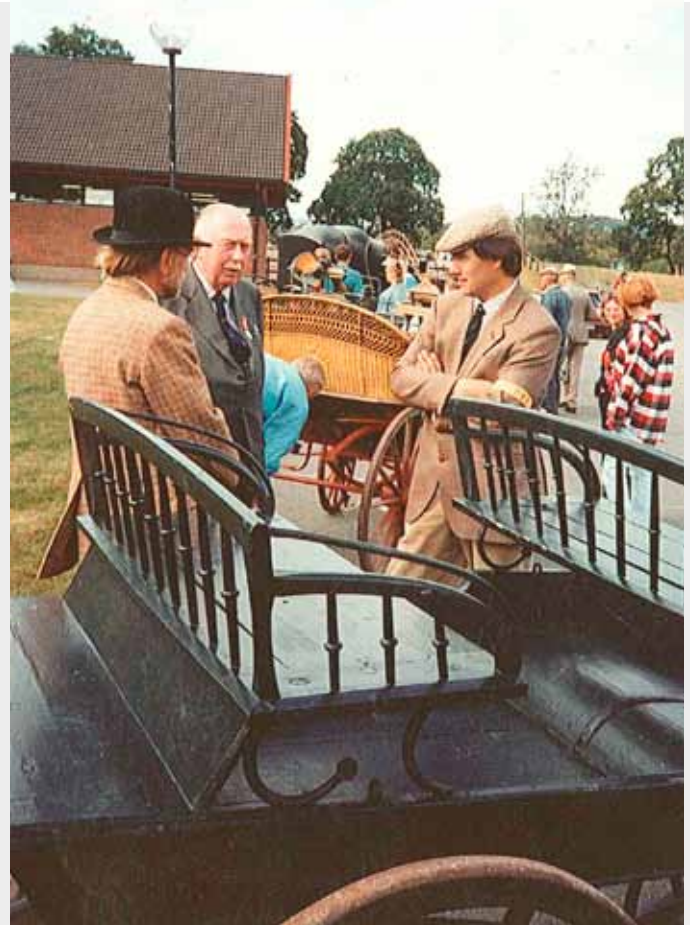
Langt om lenge har vi fått samlet trådene fra foreningens 30-årige historie. Mange minner har blitt børstet støv av og mange årganger av vårt medlemsblad har blitt studert.

Gjennom alle disse årene har medlemmer kommet til og forsvunnet. Til tross for det har en mindre kjerne på 5 –10 personer vært mer eller mindre trofaste gjennom svært mange av disse årene.

Ved et jubileum føles det viktig og riktig å se tilbake og kanskje prøve å finne ut hvor vi befinner oss i dag. Som vi har gitt uttrykk for mange ganger tidligere synes vi at det er synd at kjøre-Norge står så splittet: alle kjøreinteresserte burde jobbet sammen, enten vi er opptatt av konkurransekjøring, arbeidskjøring eller kjørekultur generelt. Når usikre økonomiske tider legger en klam hånd over alle hobbypregede aktiviteter synes det enda viktigere at vi alle trekker sammen. Kan vi håpe på at vi ved neste jubileum har kommet et stykke lenger?

Vi har i det foreliggende dobbeltnummeret av Kjørehesten forsøkt å tegne et så bredt bilde som mulig av personer og aktiviteter som har preget foreningens liv. Vi har sett litt på tiden før FKF, og sett på hvordan utviklingen i kjøresport og kjørekultur har endret foreningens arbeidsfelt. Til en viss grad har vi valgt å benytte noen artikler som har stått i Trilla tidligere. Vi kommer også i de kommende utgaver av Kjørehesten til å børste støv av noen artikler som fremdeles har aktualitet og som nyere medlemmer ikke har fått ta del i.

God fornøyelse.
Bjørn H

Ved 10 års jubileet på Bydøy kongsgård. Fra venstre: Per Ivar Langhelle, Sir John Miller og Bjørn Høye.

Innhold

Side **4** Jubileumsberetning

Side **16** Kurs på Starum

Side **18**

Olaf Nyby

Side **20**
Pelle

Side **22**

Nils Jarmann

Side **24**

Urban Roos

Foreningen til kjørehestens fremme

Side **26** Ida Plavnik • Side **28** Jørgen larsen • Side **29** Anine Andersson
Side **30** 10 års jubileum • Side **34** Hans Velund • Side **35** Smånytt fra FKF

Foreningen til Kjørehestens Fremme ble stiftet 2. september 1981 på Trollvannstua i Oslo. Der var Olaf Nyby vert og det var han som tok initiativet til stiftelsen. Dansk kjøresports nestor, Henrik Haubroe, var til stede på dette møtet og gav verdifull inspirasjon i oppstarten. Nyby hadde opplevd kjørehester i Oslogatene på slutten av 1950-tallet og kom senere med i miljøet omkring Hans Velund. Nyby hadde på den tiden orientert seg mot både Danmark og England hvor kjøring både som sport og fritidsaktivitet var kommet til heder og verdighet igjen.

Jubileumsberetning - FKF

Av Bjørn K. Høie

1981

2011

Sammen med sentrale personer fra miljøene rundt Hans Velund, Ekeberg rideskole (spesielt Per Johannesen og Torgeir Wiik) og Sørum fritidsgård på Lillestrøm (Erik Mangerud og Jørgen Larsen) ble det dannet et solid fundament å starte på. At navnet ble det det ble, skyldes nok tilhørigheten til Trollvann der Foreningen til Skiidrettens Fremme sto sterkt. Man tok fra første stund høyde for å være landsdekkende, selv om hovedtyngden både den gang og senere har vært de sentrale strøk på Østlandet.

Som nevnt var det flere heldige faktorer som førte til en god start. Kombinasjonen av det ytterst lille som var igjen av hjemlig klassisk kjørekultur og nysgjerrighet på hva som vokste fram i land nær oss viste seg å være en god blanding. Flere enn Nyby hadde nemlig søkt impulser utenfor landets grenser.

TIDEN FØR FKF

Formålet med foreningen var å holde kjørekultur i hevd og videreføre den til kommende generasjoner. Med andre ord fantes det en kultur for klassisk kjøring også i tiden før FKF. Det er kjent for de fleste at både enkelte herregårder

og finere vognmannsforretninger i de større byene holdt en høy standard på sine ekvipasjer. En skulle kanskje tro at dette forsvant da bilene gjorde sitt inntog, men så var faktisk ikke tilfelle. Flere tradisjonsbærere gjorde sitt til at dette ikke ble borte. Det kan her være av interesse å kikke litt nærmere på noe av dette.

Det Kongelige Slott hadde sine ekvipasjer fram til krigsutbruddet i 1940.

Norsk Forening for Varmblodig Hesteavl (NFVH) hadde kjøreklasser ved sine stevner til godt ut på 1920 tallet (Kjørehesten 3/-08). Den siste kjente formannen der før foreningen "gikk i dvale" var Harald Lyche på Hamang Bruk. Han kjørte med parhester til løpsdager på Øvrevoll både før og etter krigen.

På den militære siden må vi nevne oberstløytnant Bjart Ording. Selv om han var sprangrytter og deltager på olympisk nivå for Norge, hadde han en solid bakgrunn for kjøring. Tidlige impulser hadde han fått fra den svenske herskapskusken på Rød herregård i Halden. Der bodde hans slektninger og dette var hans oppvekstmiljø. Som

befal i hesteavdelinger i Hæren gjennomgikk han lange kurs på Strømsholm i Sverige der kjøring med både fire- og seksspann inngikk. Med denne ballasten sto han bak flere aktiviteter med kjøring. Det var han som fikk ordnet med hest og vogn i prinsesse Ragnhilds bryllup i 1953. Under den store landbruksutstillingen på Ekeberg i 1959 hadde han daglig oppvisning med et firspann med grå fjordhester og et firspann med dølehester. Da Oslo midt på 1960-tallet skulle ha besøk av Londons borgermester var det igjen Ording som fikk i stand et firspann med blodshester som kunne spennes foran praktvognen som var medbrakt fra England.

Edvin Thorson som startet både rideskolen på Ekeberg i Oslo og Langedrag leirskole i Tunhovd hadde en lang kjøretradisjon i seg. Familiens forretning i Storgata i Oslo benyttet i mange år ponni- og hesteprodukter til hjemkjøring av varer for kundene. Kjøring ble derfor en naturlig del av rideskolens aktivitet fra midt på 1960-tallet. Til dette miljøet kom Per (Pelle) Johannesen fra en jobb som altnuligmann hos sprangrytteren Bernt Anker, hvor hesten også var innkjørt. Etter hvert kom også Torgeir Wiik til Ekeberg.

Tidlig parkjøring på Ekeberg. Kusk Torgeir Wiik, Pelle følger oppmerksomt med.

Litt senere ble Sørums fritidsgård på Lillestrøm etablert. Leder Erik Mangerud var interessert i kjøring og dro på sivilkjørekurs på Strømsholm. På samme kurset deltok også sjefen på Starum, major Ola Haugen. Mangerud fikk over-

talt svensk kjøresports nestor, oberstløytnant Bengt (Blomman) Blomquist til å komme til Hestens dag 1982 på Lillestrøm for å kjøre oppvisning. Firspannet til Urban Roos, en av Blommans elever, ble hentet opp fra Bohuslän. Året etter

kjørte Urban selv. Til miljøet på Sørums sognet også Jørgen Larsen. Han var aktivt med fra første stund og har siden vært en sentral person i konkurransemiljøet som banebygger og dommer. Ved flere av disse evenementene var Hans Velund til stede med sine ekvipasjer.

Her har vi nå truffet på en del navn som kom til å bli helt sentrale i etableringen av den nye foreningen

ETTER STIFTELSEN – den første spede begynnelse

I løpet av første vinter og vår var det stor aktivitet i den nystartede foreningen. Gode krefter bidro med foredrag, logoforslag, kontakter mot produsenter, kurs i Sverige og forberedelser til kjørekurranser. Logoet som ble valgt, var designet av nåværende leder av foreningen

Nettopp konkurransedelen sammen med kjørekurs hadde nok ganske stort fokus i starten. Tidlig på sommeren i 1982 hadde foreningen fått lånt et ned-

Urban Roos kjører sitt firspann på Hestens Dag på Sørums fritidsgård i Lillestrøm i 1983.

Det kjøres grus på kjørebanelen i Sørkedalen.

Hans Velund slodder banen.

lagt grustak i Sørkedalen til stevneplass. Ujevnhetene ble reparert med sandlass utkjørt med hest og møkkakjerre og Hans Velund planerte til slutt med en stor slodd, forspent 4 hester i bredden! I 1983 begynte ting virkelig å skje. Tidlig i mai ble det arrangert stevne med maraton og hinderkjøring på Sørums fritidsgård. I juni samme år fikk vi en forsmak på den store kjørekunsten. Urban Roos var som nevnt hentet opp med sitt firspann for å kjøre på Hestens Dag på samme sted. Dagen før ble det ordnet et enkelt kjørekurs med Urban som instruktør. Det var rett på parkjøring på formiddagen og firspann etter lunsj. Folkene fra Ekeberg fikk hjelp til å sette sammen fire fjordinger og Urban lot oss få kjenne på sitt firspann. "Nu var man kung, förståss". Lenger ut på sommeren kom det første kurset på Starum i gang med Urban Roos som den store mentor og Ola Haugen som den store tilrettelegger (se egen artikkel). Kursene og aktiviteten på Starum ble etter hvert FKF's kjerneaktivitet gjennom svært mange år. Foreningen så det derfor som helt naturlig å være medstifter da Norsk Hestesenter skulle etableres.

Kontakten med utlandet var som tidligere nevnt sterkt til stede i den tidlige fasen. Det ble raskt spørsmål om reglement og dommerfunksjoner. Igjen var det aktuelt å se til Sverige. Lars Åke Larsen fra Kungsbacka kom til Sørums og holdt sekretariatskurs i 2 dager, og erfarne svenske dommere tok turen til Norge og hjalp oss på de aller første stevnene. Det svenske "Tävlingsreglemente för körning" ble oversatt og vi var lykkelige i gang. Noen dro på stevner i Sverige for å gå sammen med erfarne dommere, andre tok til stevner i Holland og Danmark.

Etter hvert fikk noen av oss plass på offisiell dommerutdannelse i Sverige med tilhørende autorisasjon.

I de følgende år sto FKF som arrangør av stevner rundt om på Østlandet. Det var Ballerud i Bærum med både vinterstevne og høststevne (dette gikk over i historien som mud-cup etter gjørmepregede forhold). Seinere kom Enebakk, Gardermoen, Drammen, Essoskogen i Horten og Fredrikstad.

Men gleden i "konkurranseshimmelen" ble kortvarig. Norges Rytterforbund hadde en bestemt holdning til at dette var en av grenene som lå under FEI, og

Ekvipasjene defilerer foran den svenske dommer Ragnar Palmer. Jan Svae med Gilde fremst.

Stolte premievinnere fra Lillestrøm, fra v. Erik Brenden, Jørgen Larsen, Erik Mangerud.

Stolte premievinnere: Pelle flankert av Tone Skollerud til venstre og Hanna Holme fra Sørums fritidsgård til høyre

i Norge hadde de bare en representant, NryF. Vi argumenterte for den danske løsning der kjøreforbundet var likestilt med rytterforbundet – det gikk ikke. FKF fikk valget mellom å oppgi å være stevne- arrangør eller velge en fylkeskrets og bli en klubb på linje med andre rideklubber. Som en særordning skulle FKF få peke ut representanter til et kjøreutvalg som skulle inngå i teknisk komité til NryF. Dette var den store årsmøtesaken i 1986. Det skulle enda gå

noen år før man følte seg tvunget til å gå inn i Rytterforbundet. I perioden 1992 til 1994 var FKF en klubb i Rytterforbundet, men også med den følgen at flere sentrale personer valgte å forlate FKF. I 1994 ble det også for første gang arrangert Norgesmesterskap i kjøring. Stedet var Linnesvolden ved Drammen og NryF sto bak. Det var kommet på plass et eget norsk reglement og autorisasjonsordning for dommere og banebyggere. De som ivret sterkest for et liv i

FEL-sytemet var de som begynte å lukte mest på start ved stevner i utlandet. Til innenlandsk bruk og på et enklere nivå ville vi kanskje kunne fortsatt i en god del år.

Av de som satset hardest var Trond Ryan og Arne Henriksen. Begge kom til start i det første Nordiske Mesterskapet på Tjøløholm i 1986 og ble henholdsvis nr 5 og 7 i parklassen. På samme stevne deltok Kjell Sterner i enbet (7.pl.) og Stein Hansen med ponnipar. Året før hadde det vært prøve-nordisk samme sted, og der stertet både Arne Henriksen og Olaf Nyby med hvert sitt per. Arne Henriksen ble faktisk også best i et svensk mesterskap – men siden han ikke var svensk statsborger kunne han ikke bli svensk mester. Trond Ryan dro også til Holland på stevne for å kunne kvalifisere seg til VM i USA. Både han og Arne greide det og fløy over dammen med alle sine greier. Arne plasserte seg som nr. og Trond som nr.

Et liv som lokal klubb under Norges Rytterforbund viste seg altså å bli en kortvarig historie. Veien videre var å stå for sesongens hovedstevne som som oftest ble avholdt på Starum. Ved å samarbeide med lokale klubber i Totenregionen tilsluttet NryF, kunne man fortsatt være en viktig aktør innen

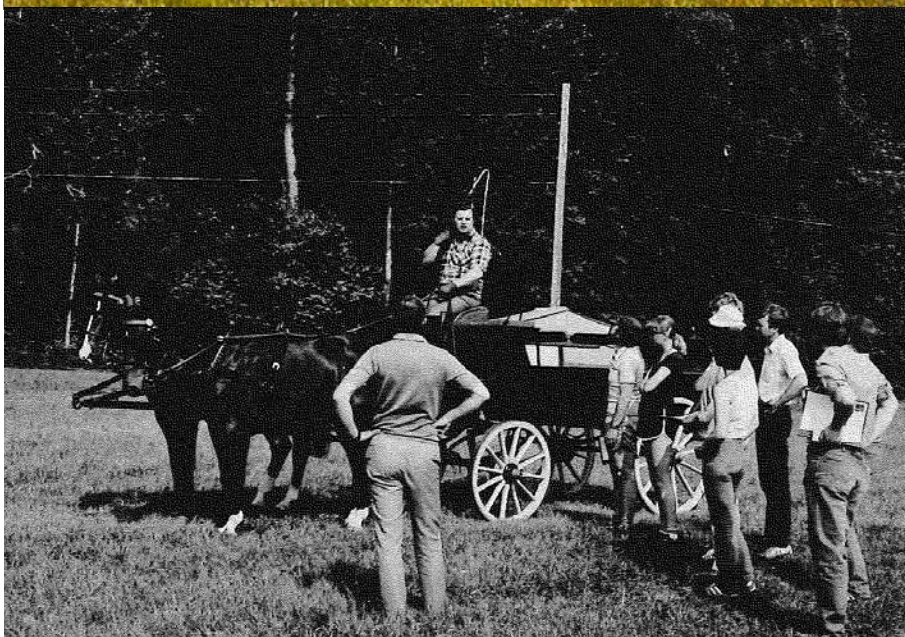
Laila Grorudog Cotzac

Hans Velund i presisjonskjøring i Lillestrøm.

Fjordhestene fra Ekeberg venter før start.

Urban instruerer på Sørum fritidsgård

konkurransmiljøet. Etter hvert ble også denne praksis utviklet og foreningen fikk mer rolle som støttespiller i form av utlån av stevnehenger, ekspertise og som bidragsyter med vandrepremier. Det var i sin tid to slike: Pelles ærespisk og Urban Roos's ærespemie. Ærespisken skulle deles ut til beste ekvipasje ved årets hovedstevne. Den har således vært delt ut på "det store Starumstevnet", Norgesmesterskap etc. Siden det var en meget påkostet premie ble det etter hvert et samarbeid med Norsk Hestesenter og Pelles Salmakerlag. Siden FKF mer og mer har fjernet seg fra kjøresporten har vi valgt å la de to andre aktørene bringe ordningen videre.

Nedtoningen av engasjementet for kjøresporten førte til at FKF på 1990-tallet rettet sitt fokus mer mot kurs og da spesielt på Starum. Det var weekendkurs og ukerskurs, og til og med et eget konkurransekurs som endte opp i et stevne. Foreningen investerte i moderne vogner som ble plassert på Starum. Kursene gikk godt og det var økonomi til å investere. Mange av de som hadde fått mye av sin kuskeerfaring gjennom miljøet i FKF begynte nå å holde kurs ute i distriktene. Det var i og for seg en naturlig og riktig utvikling. Kursdeltagere fikk et kurstilbud der de bodde, hvilket selvsagt var besparende både i tid og penger. Men det ble dessverre også begynnelsen til slutten på kursene som FKF arrangerte på Norsk Hestesenter. I 2001 hadde vi 6 kurs på Starum, men de følgende år begynte det å bli vanskelig å fylle opp et dyrt ukelangt kurs i konkurranse med rimelige lokale løsninger. Etter noen år med flere avlyste kurs kom vi til en avtale med NHS om overdragelse av vårt utstyr. FKF's rolle som kursarrangør var utspilt.

Fra 2001 ble det satt større fokus på kjørekultur. En del av de personene som hadde vært med i startfasen ble "hanket inn" igjen og man begynte å snuse på utenlandske strømninger. Som tidligere nevnt har man i FKF alltid vært åpen for ideer fra utlandet, både i form av personlige kontakter, abonnementer og bytteordninger med relevante tidsskrifter og ikke minst i de seinere år, via internett. Tradisjonell kjøring var noe som først ble omtalt i det danske kjøreforbundets blad "Kjøresporten". Noen hadde vært i Belgia og Holland og deltatt i et slikt arrangement. Vi ble nysgjerrige og ville finne ut om dette kunne tilpasses nor-

Daværende sjef på Starum major Ola Haugen

ske forhold. I en tid da vi som forening ikke var engasjert i moderne konkurransekjøring, ei heller aktive som kursarrangør, kom dette konseptet beleilig. Etter en forsiktig prøvestart i 2006, kom vi i gang med arrangement på Folkemuseet /Bygdøy kongsgård. Reglement ble oversatt fra fransk og tilpasset våre forhold og vi samlet interesserte kusker til temadag på Ramme gård i Hvitsten. Ved et par anledninger har vi fra foreningen vært både i Belgia og Frankrike for å hente inspirasjon og få med nyttig kunnskap hjem. Etter hvert har vår aktivitet omkring tradisjonell kjøring gitt oss en erfaring som gjør at vi bidrar med inspirasjon både i Sverige og Finland.

Det kan på mange måter føles som vi er tilbake til de opprinnelige ideer som FKF var tuftet på; kjørekultur i vid forstand, og ikke begrenset til enten vognkultur eller ren konkurransekjøring.

Olaf Nyby tømkjører opp bakken fra stallene på Starum.

Torgeir Wiik med fordingpar.

Firspann av 3 fjordinger og en krysningsponni som høyre forløper.

Urban med et firspann satt sammen av kursdeltagernes hester.

MEDLEMSBLADET

Vår forening innså fra første stund at et medlemsblad var viktig, både for å nå ut med informasjon og for å holde kontakt med medlemmer som bodde langt unna der de fleste aktivitetene ble avholdt. Sommeren 1983 så det første eksemplar av "Trilla" dagens lys" og hovedsaken var naturligvis vårt aller første kurs på Starum. Redaktør var Kari Heier Nilsen Det var en enkel trykksak med sammenstiftede A-4 ark. Målet om 4 utgivelser i året har vært et mål man stort sett har klart å oppfylle. Stafettpinnen ble overtatt av Per Ivar Langhelle i 1986 og formatet var A-5. Neste redaktør var Anne Marie Skattebo og hun holdt i bladet fram til 1995 da Anine Andersson overtok. Produksjonen var gjennomgående basert på lav kostnad og som følge av det, en begrenset bildegjengivelse. I 2001 var det igjen tid for redaktørskifte og litt oppjustering av trykkekvalitet. Vi fikk som redaktør Marianne Langørgen som hadde erfaring fra Ponni-Nytt. Det ble fargebilder på omslagsiden og gode svart/hvitt bilder i artiklene. Samme år fikk foreningen også egen hjemmeside med Georg Krohg som redaktør. Han holdt vår hjemmeside i gang i flere år fram til 2006 da Niels Mark overtok.

I 2002 ble bladet redigert av Dorte Bjerke, og fra og med nr 4 i 2002 har undertegnede vært redaktør. Formatet ble øket noe. Foreningen ønsket hele tiden å videreutvikle bladet som etter hvert ble hovedkontakten mot medlemmene. Kostnadene tok imidlertid etter hvert uforholdsmessig stor del av økonomien. I 2007 kom vi i dialog med Foreningen Arbeidshesten som ville prøve et samarbeid. Et siste nummer av Trilla i A-4 format med fargebilder gjennom hele var samtidig en prøveutgave på det som skulle komme. Fra 2008 kom "Kjørehesten" ut, som ble navnet på det nye felles bladet. Opplaget ble betydelig større og det følte som et riktig grep for kjørehestmiljøet i Norge å ha ett blad hvor alle avskygninger av kjøring kunne få sin plass. Prosjektet varte beklageligvis bare i 3 år, slik at vi fra og med 2011 igjen ble eneutgiver av "Kjørehesten".

Bjørn K. Høie

Veslemøy Moen kjører to krysningshester. Groom og hesteeier Per Ivar Langhelle.

Ola Haugen med Kai Lindbråten som groom.

En hilsen fra Henrik Haubroe

Min farmor var født Hoppe på "Hoppegården" på Carl Johan i Kristiania, hvorfra hun blev gift med Werner Christian Haubroe i Aalborg.

I sin enkestand flyttede hun til København og kom til at bo overfor en af Københavns største vognmandsforretninger, hvor jeg over gaden kunne følge bl. a. udrykning af brudekareter, trukket af to skimler. Bedstemor Hoppe står for mig uløseligt forbundet med Kjøretøjer af enhver art.

Som 12årig fik jeg sønnen af Kongens adjutant til sidekammerat i skolen og dermed adgang til Den Kongelige Staldetat, hvor jeg senere fik anledning til at stifte foreningen "Den Kongelige Stalds Venner".

Efter krigen kom jeg hjem fra Indien. I den kongelige Stald på Christiansborg fik vi besøg af den nyudnævnte engelske "Kongelige Staldmester", Sir John Milller, som var på udkig efter køreheste af typen Carossier, som hidtil havde præget alle kongelige ekvipager.

Det lykkedes min hustru, Kirsten og mig at skaffe et sidste firspand af gamle

Oldenburgere fra gårde i provinsen Oldenburg, som passede fint til Queen Elisabeths' equipager og til krydsning med Chapman hingste.

Prince Philip modtog valg, som President for the Worlds Equestrian Sports, hvoraf fulgte, at firspandskonkurrencer skulle indgå i Windsors Royal Horse Show. På det internationale panel var jeg anført som "Den Engelske dommer", fordi man udover Prince Philip, ikke havde nogen med kendskab til emnet som kunne indgå i drøftelser med den schweitziske eller tyske dommer på panelet.

I Sir Johns private bolig indenfor The Royal Mews var vi så heldige at møde Olaf Nyby, som ved deltagelse i opgaver omkring The Royal Windsor Horse Show havde sat sig godt ind i tingene og blandt andet kom med som dommer på danske stævner.

Efter tronskiftet i Norge fik den danske kongelige stald besøg af det unge kongepar. Desværre fulgte ikke nogen genåbning af den norske kongelige stald, men Sir John, min hustru og jeg fandt det ganske overvældende at blive invi-

teret af Olaf Nyby til besøg i Norges for offentligheden lukkede kongelige stald, hvor vi blev vidne til Køreselskabets stiftelse og introduceret til de engelske damer, som var kommet med Queen Maud til Norge.

Da jeg første gang var inviteret til at holde foredrag med diapositiver om de nye internationale regler, sluttede jeg med en opfordring til selskabets kommentarer. Op kom en kraftig hånd og spørgsmålet: "Hvad gør Dere, når isen binder vandet og vi virkelig kan køre?" Det introducerede mig til helt nye normer for kørsel med hest.

Desværre døde Sir John i 2005 og min hustru Kirsten i juli 2006. Jeg havde gerne delt mine erfaringer fra Norge med mine nærmeste venner, men må nu nøjes med at videregive minderne om tiden i Norge, med Dere, som fortsat gør en indsats for Kjørehestens fremme.

*Til lykke på 30 årsdagen! og held og lykke for fremtiden fra eders gamle kollega
Henrik Haubroe*

Sylvia Johansson med shettis i søla på Ballerud

Olaf Nyby på kjørestevne på Ballerud i Bærum, jaktvogn forspent dødehest med kumtese. En del av utstyret hadde neppe vært velsett i presentasjonen i dag: opptømmer, musefletter, fjærdusk.

Olaf snørekjører med parhester, vinterstevne på Ballerud.

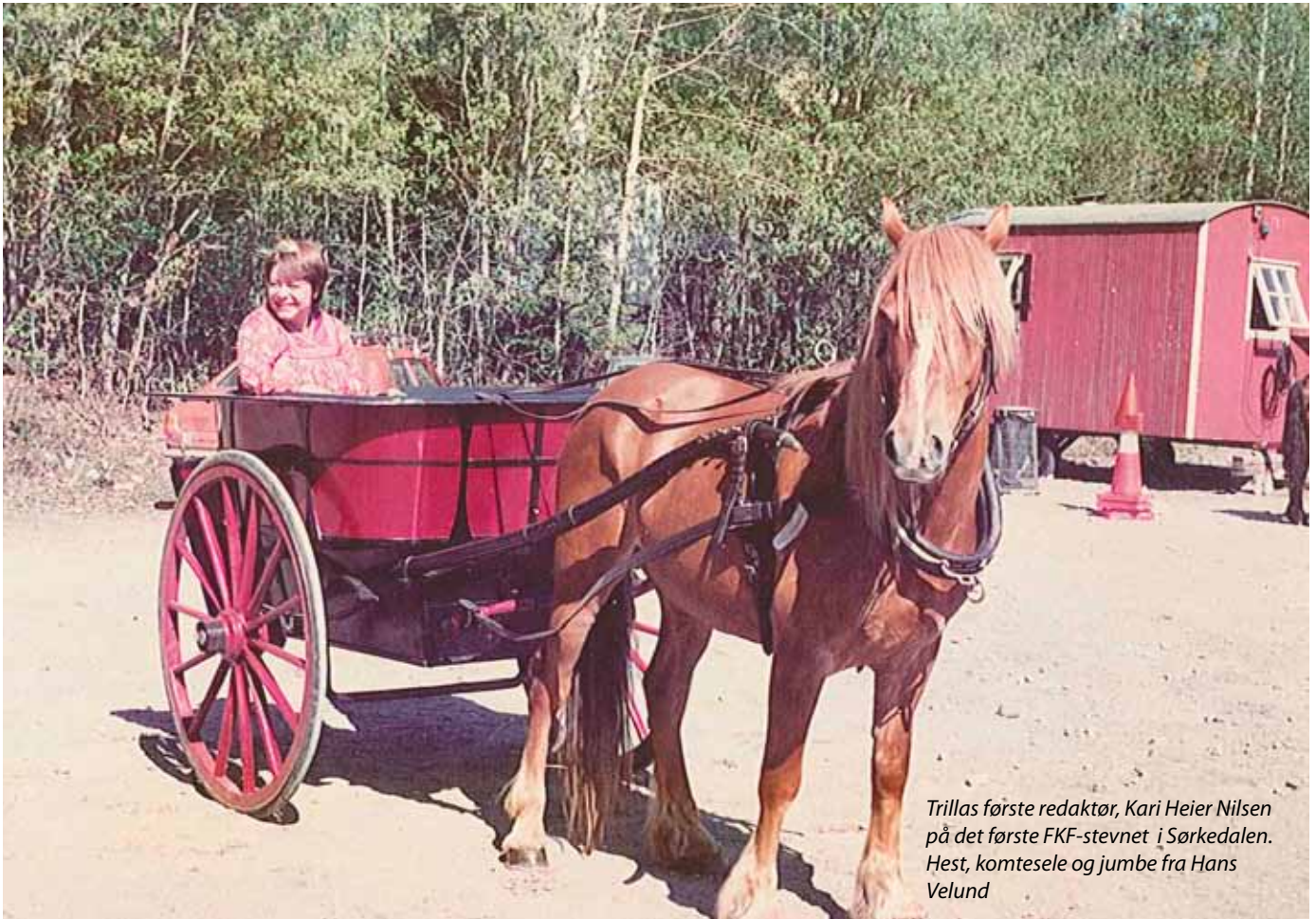

Jan Svae, snørekjøring under vinterstevne på Ballerud

Deltagerne på sekretariats kurs med Lars-Åke Larsson på Sørum fritidsgård, Lillestrøm.

Ketil Nyvang med selvbygget maratonvogn ved stevne i Gamlebyen i Fredrikstad. Det svenske halvblodsparet var tvillinger.

Trillas første redaktør, Kari Heier Nilsen på det første FKF-stevnet i Sørkedalen. Hest, komteseie og jumbe fra Hans Velund

Fra en kjøredag på Norsk Folkemuseum i 1985. Til venstre Per Ivar Langhelle med Silvia (døl x araber), til høyre Nils Jarmann med museets fjording Laila, i samtale med museumsbonden Øyvind Kristoffersen.

LEDERE GJENNOM TIDENE

Olaf Nyby	1981 - 1985
Per Ivar Langhelle	1985 - 1987
Erik Mangerud	1988 - 1991
Olaf Nyby	1991 - 1994
Knut Andreassen	1994 - 1995
Erik Holmin	1995 - 1996
Torgeir Svalesen	1996 - 1998
Torgeir Wiik (nestleder)	1998 - 1999
Kai Rosenlund	1999 - 2000
Grete Lyngstad	2000 - 2003
Bjørn Høie	2004 - dd

KJØREKURS PÅ STARUM

ka

Etter at kuskeopplæringen i den mer avanserte kjørekunsten her i landet hadde ligget nede i hele 55 år, var Starum i sommer åstedet for det første kurs i nyere tid.

Starum var i tiden fra 1905 til 1928 stedet for all skolering i spannkjøring for «Det store Trenet». Som alle andre typer hestekurs på Starum nå for tiden gikk også dette i sivil regi, nemlig med Foreningen til Kjørehestens Fremme som arrangør.

Med den svenske instruktøren Urban Roos i spissen følte vi 20 kursdeltakere oss ikke så rent lite privilegert ved å få være med på å innlede en ny epoke i norsk kjørekunst.

Vårt medbragte hestemateriell, 18 ialt, bød på utfordringer over hele spektret. Fra helt utemte unghester via utbryterhester til de som var vant med å gå i beite og spann. Etter en rask gjennomgang av hestemateriell, vognner og kusker var det nok en «tveksam» instruktør som ikke så helt lyst på fortsettelsen. Til vår alles glede viste det seg nok at han hadde sett litt for pessimistisk på det hele i starten. Det hele løsnest etter hvert og vi kom fint igang ganske tidlig i kurset, ikke minst takket være Starum-sjefen, major Haugen, med sin utrolige velvilje til å låne ut og tilpasse ting på beste måte etterhvert som behovene oppsto.

BJØRN K. HØIE

LANGE KJØREØKTER

Allerede frammøtedagen, søndag, hadde vi første kjøreøkt som var kjøring enkeltvis av de som ikke hadde vært i beite tidligere. Men fra mandag av bar det løs med beitekjøring. Etter tre dager gikk selv de som instruktøren tvilte mest på i startfasen, et ganske brukbart dressurprogram.

Dags-døgnrytmen var delt inn i tre

lange kjøreøkter, to med beite- og spannkjøring og en med innkjøring av unghester. Resten av døgnet ble hovedlig fordelt mellom teori, sosialt samvær og søvn.

For å få testet oss selv måtte vi opp til «tentamen» midtveis i kurset. Der besto av å kjøre det enkle svenske dressurprogrammet med beite under skikkelig dommerbedømmelse. En meget fin pekepinn om hvordan hver enkelt mestret kuskingen og hva en burde få jobbet med de siste dagene.

Til Urbans store fornøyelse var det faktisk enkelte beiter som gjorde det utrolig bra i dressurprøven. Vel samkjørte, i bra ettergift, og riktig stilling i voltene, ja, han mente sogar de ville hatt mye å bestille i konkurranser over Kjølén.

FIRSPANNKJØRING

På kursets 2-3 siste dager kom 4-spannkjøringen inn som en utvidelse av beitekjøringen. Nå ble det virkelig mye tømmer å holde styr på når 4 hester skulle gå rett og prydlig for ikke å snakke om når volter og vendinger skulle utføres. Heldigvis hadde vi fått prøvd å anvende teorien litt på for-

Det offisielle kursbildet med 6 par hester.

hånd under «tørrtreningen i kjøreapparatet» (innretning med to eller flere tømme-sett som løper igjennom trinser og har lodd i enden).

Det hele virket så enkelt og greit når Urban forklarte fra kuskebukken at «man bara legger en sløyfe sådér» og så gikk resten av seg selv.

Ut fra vårt medbragte hestemateriell ble det satt sammen tre 4-spenn, et med fjordinger, et med dølehester og et med halvblodshester, alt overveiende av innenlandsk produksjon.

Hele kursmodellen var lagt opp etter tilsvarende Strømsholmkurs som Bengt Blomquist hadde hånd om der i slutten av 60-årene. Prinsippene, idealene og den sosiale rammen var den samme. Selv Strømsholmspesialiteten, nattkjøring, dog med «Starumska spennet» fant sin naturlige plass.

STOR FREMGANG

Det er nesten utrolig å tenke på hvilken framgang som ble gjort på en drøy uke av hester og kusker etter «tveksamheten» i starten. Materiellet Urban Roos hadde å jobbe med var nok neppe i besittelse av så mye skjulte reserver at *deter* forklaringen. At han kan sitt fag er hevet over tvil, men en så stor pedagog skal en lete lenge etter selv i skoleverket. Det var korreksjon, veiledning og oppmunt-ring hånd i hånd, slik at vi alle gjorde vårt ytterste hele tiden. Dessuten må han nok ta æren for det vellykkede sosiale avsnittet, at vi var slik en helse-vei-set gjeng fra start til mål.

At kurset var 100% vellykket skulle vel denne epistelen være godt nok bevis for. At det dessuten ble vi-
n kjent mens det sto på skulle vel også være en bra attest å få med seg. Flere ledende personer fra forskjellige hesteavls- og bruksorganisasjoner var

oppom Starum denne uka for å kikke på hva som foregikk. Ikke rart de synes det var både uvant, men positivt når slik opplæring her til lands har ligget nede i omkring to generasjoner.

De heldige deltakere var: Erik Mangerud, Torgeir Wiik, Olaf Nyby, Ola Haugen, Erik Brenden, Per Momrak, Bjørn Høie, Steingrim Eiklid, Jørgen Larsen, Ketil Nyvang, Jan Fredrik Svae, Arne Henriksen, Veslemøy Moen, Ingrid Øyre, Tone Skullerud, Laila Grorud, Lise Ring, Eleanor Egenes, Kay Lindbraaten og Eva Eeg.

På vegne av deltagerne vil jeg få takke Kjøreforeningen, Starum og Urban Roos for et kjempefint gjennomført kurs som vi inderlig håper kan gjentas på en slik perle som nettopp Starum.

Olaf Nyby – mannen med ideen

Foreningen til Kjørehestens Fremme ble startet på initiativ fra Olaf Nyby. Med sitt store kontaktnett og brennende engasjement var han foreningens formann og intense drivkraft i de ti første årene. Vi ville gjerne ta en prat med ham, men det skulle vise seg vanskelig. Til slutt fikk vi kilt inn en knapp time i kafeteriaen på Gardermoen før flyavgang til helgekurs i Mosjøen.

Av Per Ivar Langhelle

Du er en opptatt mann?

Ja, heldigvis. Det går slag i slag, og det får man være takknemlig for. Det er jo dette jeg lever av. Slik jeg har bygget opp tilværelsen i dag bruker jeg to tredjedeler av arbeidstiden i salmakerverkstedet og butikken, og resten med å holde kurs rundt omkring. I over 15 år holdt jeg kurs i USA, i over 20 stater, men nå er det mest i Norge. Jeg har drevet på som instruktør i nesten 30 år, og det er mer å gjøre enn noen gang. Mange nybegynnere, men litt for få som holder ut og fortsetter i et lengre perspektiv. I tillegg er det mange ryttere som har innsett nytten av tømkjøring og gjerne vil ha hjelp til det.

Men for å begynne med begynnelsen, hvor kom hesteinteressen din fra?

Jeg tror det må ha vært medfødt. Så lenge jeg kan huske har hester og særlig kjøring fascinert meg. Jeg er født i 1947, og var derfor gammel nok til å huske vognmannshestene som kjørte forbi der vi bodde på Tåsen til jeg var 5. Så flyttet vi til Slemdal, og jeg begynte å ta ridetimer på Oslo Ridehus på Skøyen, der jeg red omtrent til jeg ble voksen. I oppveksttiden var jeg mye hos den legendariske Tron Klæstad på Hadeland. Der fikk jeg jobbe med travere og lærte veldig mye. I 17-18 års alderen kom jeg inn i Velundmiljøet på Tåsen og var med på all slags kjøring og rideturer.

Du fikk deg et annet yrke?

Ja, jeg utdannet meg til kokk. Utdanningsstrangen fikk meg til å emigrere til Canada i 1972. Jeg jobbet som kokk og senere kjøkkensjef i Vancouver, men

selv der drev jeg litt med hest. Jeg har alltid vært interessert i salmakerarbeid og sørget for å holde det ved like også i Canada.

Barn og etter hvert eldre foreldre fikk oss til å vende nesene hjemover igjen, og vi overtok driften av utfartsstedet Trollvannstua i Oslo. Der hadde vi stiftelsesmøtet til FKF i september 1981.

Hvordan vil du beskrive FKF i de første årene?

Vi la stor vekt på det sosiale og prøvde å legge opp til hyppige aktiviteter. Målet var faktisk at det skulle skje noe hver måned, enten det nå var et medlemsmøte, et nytt nummer av Trilla, en utflukt eller noe annet. Vi må vel si at vi var på den tiden en rent lokal Østlandsforening med et ganske tett samhold, et slikt opplegg går jo ikke i samme grad når foreningen er landsomfattende, som i dag.

Kursvirksomheten har alltid vært viktig i FKF. Hvordan kom den i gang?

Erik Mangerud, som var daglig leder på Sørums fritidsgård i Lillestrøm, hadde vært på kurs med Bengt Blomquist på Strömsholm og blitt kjent med Urban Roos. Med god hjelp av major Ola Haugen på Starum dro vi i gang det første ukeskurset i 1983.

Hvordan var møtet med Urban?

La meg si det slik: vi fikk verden i hue! Det var en skjellsettende opplevelse. De fleste av oss hadde kjørt litt her og litt der, alt etter hvem vi hadde vært heldige eller uheldige å ha som lærere. Plutselig var vi innlemmet i en kjørekultur

så gammel, så solid og fremfor alt så riktig! At jeg ikke tok alt med en gang var min egen feil, begrensningene var mine egne. Siden står det klart for meg at alt jeg kan og bruker i dag har jeg lært av Urban, trolig den flinkeste hestekaren jeg har møtt.

I dag kalles det nettverksbygging, du har alltid hatt mange kontakter?

Ja, jeg har aldri vært redd for å ta kontakt med folk som kan bidra med noe. Er du høflig og viser deg genuint interessert, er du alltid velkommen. Dansk kjøringens grand old man Henrik Haubroe var og er særdeles positiv og hjalp oss gjerne med oppstarten i FKF. Det samme gjaldt hans gode venn Sir John Miller, den engelske hoffstallmesteren. Jeg fikk komme bak kulissene og var med på forberedelsene til kortesen ved prins Charles og Dianas bryllup i 1981. Det var en uforglemmelig uke. Det var derfor særdeles hyggelig å ha Haubroe og Miller som æresgjester ved FKF's 10-års jubileum i 1991.

Jeg er opptatt av kontinuitet og at tradisjoner holdes ved like. Således har det vært en stor inspirasjon å få oppleve de kongelige staller i England, Sverige, Danmark og Holland.

Nå er det salmakerverkstedet som er hovedbeskjeftigelsen?

I forbindelse med USA-kursene importerte jeg og solgte både seletøy og vognner. Etter hvert har det blitt til at jeg syr og fremstiller det meste selv. Mye av utstyret jeg bruker kommer fra forbindelser hos Amishfolket. De er svært dyktige håndverkere og jeg har lært mye av dem.

Til slutt, hva opptar deg ellers når det gjelder kjøring?

Jeg er opptatt av hestehold og kjøring i et vidt perspektiv. Hovedpoenget må være å lære å bruke og stille hesten så riktig som mulig. Derfor er kjørekurs like ofte kurs i riktig hestebruk som ren kjøring.

Generelt blir hobbyhester brukt for lite og for lite metodisk. Man skal også være oppmerksom på at farten ødelegger. Mange konkurransekusker er for opptatt av at ting skal gå så fort.

Det er viktig at hesten kan kjøres over

alt, ikke bare på bane. Hesten i trafikken har fått for lite oppmerksomhet. Det er viktig at vi som instruktører bringer kunnskap om hestens plass i trafikkbildet, med både rettigheter og plikter. Her kan også FKF og andre være viktige pådrivere.

PRISLISTE 2011 FRA OLAF NYBY 934 68 011

4-hjuls treningsvogn
Horse Light cob/hes
Maratonvogn fra
2-hjuls vogn Troll
2- hjuls treningsvogn
Wagonette 6-8 pers

29000,-
32000,-
18000,-
16500,-
40000,-

Horse Light u/bakseter
Roadcart

26000,-
11000,-

Arbeidssele
Lett arbeidssele
Brystsele (marathon)
Lett bryst-sele
Syntetisk brystsele
QH travsele alle farger

15000,-
10000,-
10000,-
7000,-
9000,-
3500,-

Bogringer
Arbeidshodelag
Pent hodelag
Stashodelag m dråpe

3000,-
750,-
1000,-
1500,-

Med dråpe og stjerne 2000,-
Kjøretømmer og
longeringstømmer 110,- pr m
Longerings hjord 1900,-
Dombjellekrans 1500,-
Mora hestebjelle fra 300,-
Kjørebitt 600,-
Kjørepisk 500,-
Solide lærgrimer 900,-
Vognlykter 2500,-

SYMASKIN FOR SALMAKER 25000,-

Alle priser inkl. moms

PRISLISTE 2011 FRA OLAF NYBY 934 68 011

e-postadresse: nyby@C2i.net

Vår alles Pelle,
Per Johannessen, døde i 1996.

Følgende minneord ble
skrevet av Tor Nestås.

Per (Pelle) Johannessen

Pelle ble født 31 mai 1918 på Grefsen, og vokste opp i Aker og Oslo i en tid da det var hester over hele byen.

Han kom tidlig inn i ride- og travmiljøet, men det var til Rørlegger han utdannet seg, og i 1946 dro han til København for å praktisere sitt yrke der.

Gjennom tilfeldigheternes spill kom han i kontakt med det store Cirkus Schumann, og ble ansatt som sadelmaker og arbeidsberider ved sirkusens store stall. I en senere periode var Pelle i Hannover for videreutdanning som sadelmaker, og han laget mye flott utstyr for rytterne ved Københavnsirkusene Schuman og Benneweiss.

Senere i livet kom det tilbud om jobb ved rideskolen på Ekeberg, og Pelle begynte sitt lange virke som stallmester ved EKT Rideskole 1 april 1971. I Pelles tid på Ekeberg var anlegget mye brukt ved eksport av fjordhester til andre Europeiske land og USA. Det var aldri nei i hans og Edvin Thorsons munn når man var i beit for stallplass. Da Thorson bygget opp naturskolen på Langedrag ved Tunhovdfjorden i Hallingdal, var Pelle en viktig medhjelper under hele utbygningen.

Etter pensjoneringen begynte Pelle på en ny karriere som instruktør ved salmakerkursene ved Norsk Hestesenter, Starum på Østre Toten. Da hans elever dannet et faglag for to år siden (1994), ble foreningens navn Pelles Salmakerlag, og Pelle ble ærdsmedlem fra starten av. Kjøring med hest sto Pelles hjerte nær, og i 1981 var han med på å stifte Foreningen til Kjørehestens Fremme. Han ble senere en av foreningens to første ærdsmedlemer.

Et kjært minne for Pelle var da han med sin premierte fjordhingst Eik kjørte kong Olav V ved åpningen av Landbruksveka på Hellerudsletta. - Har du stø hest, spurte Kongen da han satte seg i vognen. - Stø som Dovre Deres Majestet! svarte Pelle, og fikk en god latter til svar.

De siste årene bodde han hos familien Wiik i Spydeberg. Pelle etterlater seg et tomrom i det norske hestemiljøet, og vi føler et stort savn nå når han har forlatt oss. Men vi sitter også igjen med gode minner om en stor fagman og en svært hjelpsom og fin kamerat.

Tor Nestaas

Pelle kjører kong Olav på Landbruksveka på Hellerud. Kongen var så fornøyd at han forlangte en ekstra tur med Pelle og Eik.

Nils Jarmann

Nils Jarmann (1925-2001) var i liten grad aktiv i FKF, men har betydd svært mye for vår felles kunnskapsbase. Han vokste opp på Hamar, der familien drev Grand hotell.

*Oldenborgerhoppe Danica med sin eier cand. philol. Nils Jarmann i dogcart utenfor hans hjem i Oslo i 1974.
Foto Mette Buck.*

Da han var syv år gammel flyttet familien til Oslo, der de drev Hotel Atlas i Karl Johans gate 12. Helt fra barneårene var han fascinert av hester og kjøring og brukte så godt som all sin fritid til å dyrke denne altoppslukende lidenskapen, hele sitt liv. Han tok språklig embetsseksamen som cand. philol. og ble lektor i Asker, før han fikk en sivil stilling i Forsvaret. Hesteinteressen lå i de første år på det teoretiske plan, med utstrakt lesing og studering av hippologisk litteratur. Verneplikten ble selvsagt avtjent med hestetjeneste, og i studietiden hadde han sommerjobb på gårder og som kjørekar ved Ullevål sykehus. Der beholdt de hesten som trekkraft helt

til ut på 1950-tallet. Begrunnelsen var at all intern transport av mat, vasketøy osv. skulle foregå så stille som mulig av hensyn til pasientene. De fleste vogner hadde gummihjul og hestene gikk med gummisko.

Jarmann levde enslig hele sitt liv og brukte det meste av sin fritid til studier, forskning og intervjuer av den generasjon vognmenn og hestekarere som var i ferd med å gå ut av historien. Han ga ut flere småskrifter og mot slutten av sitt liv samlet han mye av sitt stoff i boka *Hesten* var nødvendig, som han fikk utgitt for egen regning.

I ungdomsårene var drømmen en egen kjørehest, en drøm som ble realisert da han fikk den danske Oldenborgerhoppa Danica, som han holdt oppstallet på Oslo Ridehus på Skøyen og andre steder rundt Oslo. Med Danica, og senere vallaken Amigo, for en firehjuls dogcart fra Gløy i København la han ut på kjøreturer rundt på Østlandet, kjørte opp gamle veier og intervjuet bønder og hestefolk. Lang og tynn som han var, gammelmodig og antrukket som fra tidlig 1900-tall, var han en original av de sjeldne. Hans enorme kunnskaper og nedtegnelser er imidlertid en kilde vi øser av den dag i dag.

Nils Jarmann kjører Norsk Folkemuseums fjording, Laila.

ABETONG
HEIDELBERGCEMENT Group

STALLER OG RIDEHUS

- Prefabrikkerte betongelementer til staller og ridehus
- Limtrebuer, ferdig overflatebehandlet
- Prefabrikkert vant; betongelementer og massivtre

BorgenBygg

Tlf: 69 80 88 20, post@borgenbygg.no, www.borgenbygg.no

BYGG - PLANSILO - BEHOLDERE

Denne artikkelen ble skrevet i begeistringens rus etter mitt første ukeskurs på Starum, og sto på trykk i Trilla høsten 1984. Og ja, rusen vedvarer stadig.

Urban Roos

Av Per Ivar Langhelle

Min far, som var vognmann i Oslo fra 1920 til 1952, var full av beundring for stas- og herskapskuskene som kjørte edle ekvipasjer i kort trav med lette tømter. Mange eldre vognmenn har fortalt at disse kuskene, som ofte kom fra Sverige, kjørte myke, ledige hester, som kunne styres med lett hånd og med enhånds tømfatning. Denne måten å kjøre på, som svenskene kaller å kjøre med eftergift, er det som i dag er på full fart inn i Norge.

Urban Roos fra Dingle i Bohuslän er mannen som mer enn noen annen har hovedansvaret for at denne kjøringen nå innføres i Norge. Dette sjeldne ressursmenneske med bakgrunn som bonde, hestehandler, slakter, «begravnings-entreprenör», firspannskusk, kongelig hoffleverandør av hester osv. osv., har nå i to somre ledet kjørekurs på Starum. Her har norske kusker i løpet av meget lange dager fått grundig opplæring i kjøring både som håndverk og kunst, styrt av Urbans nøkkelord: «Eftergift, rätt form och hästkultur!»

Rett form, hva er så det? Jo, hesten er løsgjort, går i balanse, trår under seg med bakbenene og går med nesen litt foran den loddrette linje. Den skummer lett i munnen og bittet ligger an mot den mest følsomme del av munnen. Med andre ord, en holdning som er direkte sammenlignbar med dressurhestens ideelle form.

Urban Roos kjøper, temmer og selger årlig et stort antall ardenere og nordsvenske hester som går til yrkeskjørere i de svenske skogene. Han sier at en hest som er innkjørt på denne måten betinger en høyere pris. Dette betaler kjørerne gjerne, ettersom de finner at hesten er så lett kjørt at merprisen tar de inn på den første måneden i form av større effektivitet. Det er også helt klart at en hest som går i eftergift slites mindre. Lange etapper i trav eller tungt trekk kan tilbakelegges uten problemer med en hest som går i rett form, mens en hest med stiv rygg og nakke vil forbrukes i en helt annen grad.

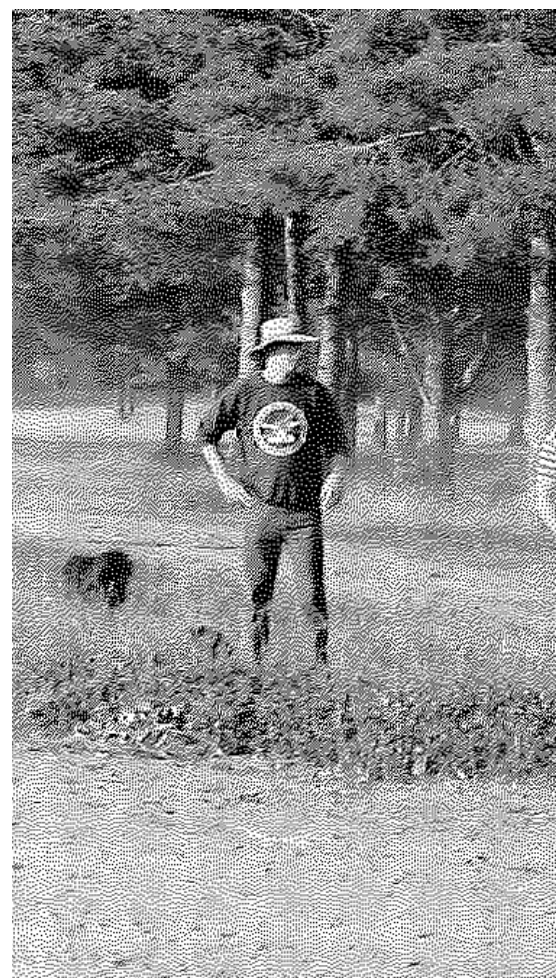
Primus motor og fanebærer i Sverige for denne typen kjøring er oberstløytnant Bengt Blomquist. Gammel tysk og engelsk kjøretradisjon har hos ham smeltet sammen til en moderne svensk modell. Selv var «Blomman» en fremragende kusk, først i sin tid som offiser og lærer på Strömsholm og senere som deltaker i EM og VM for firspann. For de kjørefrelste var det en høytidsstund av de sjeldne da han fremførte Urbans firspann på Hestens Dag på Sørums fritidsgård i Lillestrøm i 1982. Hele ekvipasjen med de fire store, brune halvblodshestene utstrålte harmoni og eleganse der de gikk i fullstendig eftergift, kjørt av en myndig, men samtidig glad og ydmyk kusk. Ikke få hestevenner sto der med en klump i halsen akkurat da.

I løpet av en uke er det denne slags kjøring kursdeltagerne på Starum får øve seg i. Med stor hjelp og støtte av den uvurderlige major Ola Haugen, sjefen for Hærens hesteskoole, klarte man i løpet av kurset å sette sammen og kjøre frem i rett form ikke mindre enn ni par hester. De to siste dagene ble det til og med satt sammen tre firspann, ett hver av fjordinger, dølehester og halvblod. En imponerende bedrift når man tenker på at kurset begynte med flere ganske rutinerter hester.

Etterskrift 2011

Erik Mangerud, mangeårig leder på Sørums fritidsgård i Lillestrøm, var blitt kjent med Urban på kjørekurs i Sverige. Sammen med major Ola Haugen dro han i gang kjørekursene på Starum og fikk Urban hit som instruktør. Det er ingen over-

drivelse å si at det er Urban som bygde den bunnsolide kjørekulturelle grunnmuren i Norge i moderne tid. For sitt uvurderlige arbeid for kjøringens sak er han æresmedlem i FKF. Urban Roos er fremdeles aktiv med kjørehester og holder stadig kurs rundt omkring i Norge.

I dette nr. av Trilla starter vi opp med en stafettspalte hvor "deltagerne" forteller litt om seg selv og sine hester. Dette er en fin måte å bli bedre kjent med hverandre på, samt å dele erfaringer og interesse i den daglige trening. For å få stafetten til å rulle videre utfordrer man neste-mann. Førstemann ut er Ida som er utfordret av redaktøren.

Mitt hesteliv

Jesse James - Oldenburger, sort, stjerne, snipp, sokk.b.b. født 1984.

Ida Drangsholt Plavnik - Lys blond, blid, født 19... osv. Jeg kjøpte Jesse av Olaf Nyby I1987, han var da innkjørt av Olaf.

Jesse og jeg holder til i Asker. Vi tilbringer relativt mye tid sammen da både foring, stell, rengjøring, trening gjøres av meg hver dag. Stort sett er vi enige og forlikte.

Jesse er en trivelig gutt og lett å jobbe med, han er trafikk-sikker, ærlig og lettkjørt. (intelligent og vakker).

Hans 4 stallekamerater er ridehester, og resultatet av det er at vi to trækker rundt alene stort sett bestandig.

Treningsmulighetene er dårlige her, så det blir mye skritting langs veiene.

Men oppfinnsomheten blir desto større, så når det gjelder å finne "ikke asfalt" er det ikke så mye som stopper oss.

Og vi er å finne på de utroligste steder til de utroligste tider av døgnet.

Vi jobber (rusler rundt) ca. 2 timer hver dag - 6-7 dager i uken ofte noe mere i helgene. Som regel 2 dager ridning, resten kjøring.

Bortsett fra det er han stort sett ute hele dagen i all slags vær og han har pels som en teddybjørn om vinteren.

Juni - Juli går han på havn og koser seg og blir enda fetere enn han er ellers er. (Moderen har båtsesong med resten av familien)

Da undertegnede er fri for ambisjoner har vi ikke gjort det store gjennombrudd når det gjelder konkurranser, men vi arbeider med saken. Siden vi hele tiden holder på alene, prøver vi å få med oss noen weekenkurs og kjøresamlinger hvert år. Det er sunt og lærerikt for oss begge to, ikke minst fordi man har lett for å synke hen i rutiner og uvaner når man ikke får noen nye impulser.

Det sosiale teller mye, man treffer andre kjente og ukjente med samme interesse, og vi har hatt mye morro og hygge.

Jesse går både i beik og i firspann, og er som sagt veldig lettkjørt og grei. Han har selvfølgelig sine nykker - men hvem er feilfri..?

(HØRT OM MYRSNIPA ?)

Ida.

Jesse, Jun, Olaf og Ida på "jobb" Høvik Juni - 90

PRESENTASJON AV NYE STYREMEDLEMMER

Jørgen Larsen - Nestformann

I forbindelse med at jeg rykket opp som nestformann i FKF, har redaktøren bedt meg presentere meg selv.

Som de fleste vet, heter jeg Jørgen Larsen og er fra Danmark. Her i Norge har jeg bodd siden 1966. Jeg bor på en liten eiendom i Fet kommune, ca. 40 kilometer nordøst for Oslo. Til daglig driver jeg med lastebiltransport, hovedsakelig i Oslo-distriktet.

Jeg har drevet med hest i hele mitt liv og er født og oppvokst på gård. Jeg har drevet med travkjøring en periode og jobbet på travestall.

Nå har jeg 5 ponnier, 1 hest, 9 griser, 4 hunder og en katt. Etter avtjent militærtjeneste, flyttet jeg til Norge hvor jeg jobbet på gård. Her brukte jeg hesten mye i fritiden - både til ridning og kjøring. Siden ble det Wales-ponnier fra Danmark og avl på disse.

Tilbake er bare Lukas som mange i foreningen sikkert kjenner. Han var med på mange stevner, senest i 1992. Siden ble det kaldsblodshest og dansk varmbloodshest. På denne tiden begynte kjøringen å våkne i Norge. Flere år før FKF ble startet, kjørte vi på Sørums Fritidsgård hos tidligere formann i FKF, Erik Mangerud. Vår nye redaktør, Anine, var med både på kjørekurs og senere sekretariatskurs på Sørums.

Jeg har vært med i FKF fra starten i 1981, men dette er første gang jeg har et tillitsverv i foreningen. Jeg har vært med som aktiv kusk og har de siste årene drevet kurs i banebygging og dømming. Har de siste par årene drevet mest med dette.

Jeg har vært med i KU i NRYF og er nå med i faggruppen i NRYF.

Jeg er nå rykket opp som nestformann i FKF.

Jeg håper selvsagt at jeg sammen med de andre i styret, kan være med å utvikle kjøringen i landet her i en positiv retning. Det har jeg tro på hvis alle gjør så godt de kan.

Dette var stort sett det jeg har å si om meg selv og jeg benytter anledningen til å ønske både to- og firbente en riktig god sommer!

En hilsen fra Anine Andersson

Det er både med glede og sorg jeg observerer at FKF, min gode venn, fyller 30 år. Glede fordi det bringer frem så utrolig mange flotte og spennende minner. Sorg fordi de samme 30 årene nødvendigvis gjør en viss innvirkning på egen alder...

Jeg var med i stiftelsesmøtet for FKF på Trollvannstua 1981. Jeg hadde holdt på med hest i noen år, men aldri kjøring. Fra den dagen var jeg oftere og oftere hos Olaf og fikk være med på kjøreturer. Første gang jeg kom i stallen, slang han til meg en travsele og ba meg sele på. Der sto jeg med en bunke remmer og skjønte absolutt ingen ting. Nå er det rart å tenke på hvor mye jeg har lært siden den gangen.

I 1985 kjøpte jeg et eget føll og fra den dagen startet min egen kjørekariere. Gjennom utallige kjørekurs på Starum i regi av FKF – eller retttere sagt i Idas ånd. De kursene jeg ikke deltok på de årene kan telles på en hånd. Takk til Ida, Olaf, Urban, Torgeir og alle dere andre for noen fantastiske år. En spesiell takk til Idas og min pub – og til øl og Jägermeister!

Jeg har også vært gjenganger i styret i FKF – nå husker jeg nesten ikke hvor mange år. Men, tror det må ha vært minst 8. Så mange hyggelige mennesker jeg har truffet her og så ivrige og engasjerte vi alle var. Det var mange viktige milepæler vi kan være stolte av å ha vært med på.

Redaktør i Trilla har jeg også vært. Noe som har gitt meg mange nye venner over hele landet. Med hjelp fra en bekjent som var grafiker og et trykkeri i en vernet bedrift, klarte jeg å gi ut 4 nummer i året i flere år, til en hyggelig pris både for medlemmer og forening. Dette er jeg litt stolt av ennå, så mange år etterpå.

Så ble det kjøreinstruktørutdanning. Uansett hvor mye diskusjoner dette kan frembringe, var det utrolig lærerikt, men også tidkrevende og anstrengende. Vi som tok denne første utdanningen i Norge, kan være stolte både av egen og de andres innsats.

Det har blitt noen år med kjørekonkurranser også. Det ble liksom naturlig etter å ha trent i så mange år. Takk til arrangører, ildsjeler, groomer og medhjelpere. Det har vært spennende å teste ut sine egne grenser. En spesiell takk til Surprise, som nå nyter sin pensjonisttilværelse i Førde.

Akkurat nå føler jeg at jeg kunne ha skrevet en roman om alt jeg har lært og opplevd. Alle de flotte menneskene jeg har truffet. Og de gode vennene jeg har fått.

GRATULERER FKF!

10års Jubileum for FKF

25. august 1991 hadde styret i FKF besluttet seg for å arrangere et 10-års Jubileum for foreningens medlemmer - og ikke minst for det brede publikum.

Mye av styrets arbeidsinnsats denne forsommeren har gått med til nettopp 2isse forberedelsene. Pressemeldinger ble sendt ut til ca. 10 aktuelle aviser, til alle aktuelle radiostasjoner, samt til publikasjoner som dekker samme interesseområde som foreningen. Noen aviser ga oss forhåndstale, noen deltok på selve dagen; blant annet Aftenposten, som hadde en fin artikkel i sitt aftennummer. To radiostasjoner hadde intervju med representanter fra styret i forkant og Brita Blomquist (P2) sendte ut et team, som deltok med innslag under hele hennes sending (God søndag) den aktuelle dagen.

Arrangementet ble besluttet lagt til Bygdø Kongsgård. Dette fordi det er et attraktivt tursted for Oslos befolkning, fordi det er lett tilgjengelig og fordi Kongsgården har interesse i seg selv. Styret tok også sjansen på å kontakte Slottet direkte i håp om å få låne en av de flotte vognene som Slottet har stående, men dessverre var dette for vanskelig å gjennomføre.

Styret hadde invitert mange av sine medlemmer til å ta aktiv del i arbeidet med og rundt arrangementet og for første gang på lenge bidro alle inviterte med både arbeidsinnsats og gode forslag underveis.

Styrets store redsel var at værgudene skulle forandre mening og sende oss høstregnet som alle egentlig ventet på, men søndag 25. august opprant med lett overskyet vær som senere utviklet seg til en solrik og varm dag.

Fra morgenen av rullet det biler med hester og vogner inn på utstillingsområdet og i løpet av et par-tre hektiske formiddagstimer var gårdsplassen foran stallene fylt med gamle sleder og vogner i forkjellig forfatning og fra forskjellige årtier. Våre aktive medlemmer hadde lagt seg i selen og funnet frem det beste av det meste. På området løp aktive guider rundt og fortalte villig vekk om vognenes og sledenes historie.

Et godt råd for fremtidige arrangementer er å katalogisere alle utstillingsobjekter, for å gjøre det lettere for publikum å orientere seg i mengden.

Styret hadde også innbudt en del mennesker, som har yrke/bakgrunn relatert til foreningens interesseområder. Vi hadde med oss en vognmaker, en piskmaker og salmaker, en smed, en veterinær og ikke minst fikk vi besøk av den ridende politi. FKF benyttet selvsagt anledningen til å markedsføre foreningen. Vi solgte T-skjorter og annet utstyr (og gikk tom tidlig på dagen...), delte ut og solgte vår JubileumsTrille og vi kunne ved dagens slutt notere oss hele 8 nye medlemmer!

Norsk Folkemuseums hest og kusk kjører Henrik Haubroe.

Hva er et jubileum uten mat og drikke? Blide medlemmer solgte kioskvarer over en lav sko og vaffeljernene sto rødglødende til over 10 liter vaffelrøre var stekt opp...

Vi fikk besøk av prominente gjester fra det store utland: Sir John Miller, hoffstallmester ved det engelske slott og Henrik Haubroe fra Danmark. Disse to, sammen med Prins Philip av England er primus motor bak kjøresporten på verdensbasis. Vår formann benyttet anledningen til å utnevne disse to til foreningens æresmedlemmer og de ble tildelt diplom og æresmedalje. Dette var nok spesielt begivenhetsrikt for våre medlemmer, men publikum stilte interessert opp og applauderte til høytideligheten.

PROSJEKTET HEST OG OL

Lørdag 21 mars 92 ankom vi STARUM i et lite "hestevenlig" vintervær. Det var litt av nysgjerrighet på hva HEST og OL står for, men også fordi vi er "altetende" når det har noe med hest å gjøre.

Ganske raskt kom vi i kontakt med fylkeslandbrukssjef i Oppland, Leif SKOMAKERSTUEN, som var så venlig å gi en lærerik og fin orientering til oss.

SKOMAKERSTUEN kunne fortelle at de ekvipasjene som var tilstede på STARUM idag, er de instruktører som utdanner kusker. Det har meldt seg ca 400-500 kusker og vel 700 hester, så det er blir et stort arrangement.

HVOR MANGE FYLKER ER DET FORDELT PÅ ?

Det er fordelt på 14 fylker. I utgangspunktet var det åpent for hele landet, men tyngden er i midt-Norge. Alle de tre norske hesterasene er med i prosjektet så det er jo spredt over hele landet.

HVOR MANGE HESTER SKAL DERE HA I LILLEHAMMER under OL ?

Det vet vi ikke selv enda, vi vet heller ikke omfanget av aktivitetene. Men vi har en drøfting med LOOC. Vi vet at vi kommer inn på forskjellige plasser i OL-arrangementet, men hvor mange hester vi kan få bruk for eller plass for det vet vi ikke enda. Men vi antyder ca 150 hester.

Jeg har forstått at trafikken i Lillehammer bli a blir drosjekjøring ?

Vi skal tilby drosjekjøring, kjøring mellom OL arenaer innfor Lillehammer. Vi har også tilbudt å kjøre medaljekandidater fram til premieutdeling, vi skal drive kanefart og skal ha kulturelle og historiske opptrinn. Det gir mange muligheter. Vi har også et nært samarbeid med Maihaugen. Vi markedsfører oss nå overfor reiselivsnæringen og har selvfølgelig et nært samarbeid med LOOC.

HVILKE TYPER ARRANGEMENTER skal dere satse på å komme med i ?
DERE BØR VEL PRØVE Å FÅ HESTEN MEST MULIG MED I
BYBILDE ?

Vi har mye framover nå, vi har flere interessante ting
vi skal være med på utover våren og forsommeren.

I OL-DRAKT FRA VENSTRE : GEIR OTTAR ENGER, GUNNAR
SKJÆRVHEIM, LEIF SKOMAKERSTUEN, INGVILL TRONERUD
OG ERIK H. NILSEN.

UTTAKNINGEN TIL OL - er det den komiteen dere sitter
i, _ ELLER HVEM SKAL STÅ FOR DET ?

Det blir i samsvar med instruktørene, for vi må jo
ha hester som er trygge og sikre under alle forhold og
vi må ha kusker som kan beherske dette og håndtere
hesten, sikkerhet er jo et nøkkelord her. Vi må
jo foreta en utvelgelse fra det materiellet vi har.

Hans Velund ble født 6. juni 1909 som nest eldste sønn av Karl August og Gønner Velund, som forpaktet gården Nygård på Tåsen i Oslo fra 1905. Karl Velund drev ganske stort som vognmann, hestehandler og -utleier, ofte med 30-35 hester hjemme og enda flere utleid rundt omkring på Østlandet. Hestene hjemme gikk som oftest i arbeid for Aker og Oslo kommuner. Karl Velund var også en flink salmaker og tok godt vare på seletøy og vogner. I dette frodige hestemiljøet vokste Hans opp og sugde til seg kunnskap. Han overtok etter hvert Nygård og videreførte farens hestebedrift, etterhvert med nye satsingsområder.

Hans Velund døde i 1992 og følgende minneord sto i Trilla nr. 3 det året. (noe forkortet her)

Hans Velund

Den 25. august i år døde Hans Velund, vel 83 år gammel. Vi er mange som sørger over hans bortgang.

Hans Velund har vært hestekar hele sitt liv. Han var agronom av utdanning og arbeidet noen år ved Holmenkollbanen. Da Hans i 1953 startet ukesturene til hest over Hardangervidda sommerstid, var dette begynnelsen til en ny næringsvei for noen, og et nytt ferieinnhold for mange. Senere ble rideturene flyttet til Hallingdalsfjellene. Utallige mennesker i alle aldre, både fra Norge og andre land, deltok på turene, og mange kom igjen år etter år. Hans Velund mottok fortjenestemedalje fra den Norske Turistforening for dette arbeidet.

Men folk ble ikke kjent med Hans og hestene bare gjennom rideturene på fjellet.

Hestevirksomheten var i gang hele året, med bryllupskjøringer, reklameoppdrag, 17. mai-deltakelser, hesteoppdrag for handicapforeninger, kanefarter etc.

I Hans' tilværelse var hesten i fokus, hesten var hans venn og arbeidskamerat. Men hesten ble på mange måter også et middel, et kontaktskapende ledd i den enorme menneskelige ressurs som ble andre til del. Vi hadde alltid noe å lære av ham og han var alltid til stede for oss. Utallige er de mennesker som har vært i hans og hans kone Jørands hjem på Nygård og senere i deres hus på Tåsen. De hadde en åpen dør og et vennlig ord til oss alle, var interessert i våre problemer, tok del i våre sorger og gleder og de ga oss av sitt overskudd på det menneskelige plan.

Hans Velund var en sterk personlighet, og hadde du først blitt kjent med ham, glemte du ham aldri – og han glemte aldri deg. Det er ikke tilfeldig at en mann på over åtti år har så mange unge venner som også var meget opptatt av ham som person.

Hans var en av initiativtakerne til Foreningen til Kjørehestens fremme, og for sitt utrettelige arbeid ble han gjort til æresmedlem av foreningen.

Etter hvert ble Hans gammel, men rakygget og fortsatt med stor appetitt på livet. Han holdt kontakten med både hestene og vennene sine til sin siste dag.

Olaf Nyby I, Ida Plavnik, Kari og Karoline Heier

Hans Velund på stevnet i Sørkedalen i 1982

B

NORGE P.P. PORTO BETALT

Returadresse:
Bjørn K. Høie
Trøgstadvn. 325
1814 Askim

Herning Karetkørsel

Fransk omnibus restaurert for norsk kunde

- Salg av hestevogner og utstyr
- Alt i restaurering av vogner
- Gode referanser fra private og offentlige kunder

Se vårt utvalg på vår hjemmeside
www.1hk.dk

Svend Aage Lauridsen • Knudmosevej 26 • 7400 Herning • tlf 97128532 • post@1hk.dk